

## آیا خانه‌های خالی پر می‌شوند؟!



## «غزر» نماد توسعه و شفافیت



## کلاهبرداری از مستاجران در بوشهر



چند روز قبل با اعلام رئیس سازمان توسعه تجارت، صدور کارت بازرگانی جدید در سامانه اتاق بازرگانی ایران متوقف شد و طبق برنامه‌ریزی صورت گرفته، تمدید کارت‌های بازرگانی نیز از ۱۵ مرداد دیگر در سایت اتاق بازرگانی امکان‌پذیر نیست. به گزارش ایستنا، با اجرایی شدن این بخشنامه، تعدادی از فعالان بخش خصوصی ابراز نگرانی کردند که این برنامه دولت، گامی جدید در مسیر محدود کردن فعالیت بخش غیردولتی و افزایش تصدی‌گری است؛ موضوعی که کیوان

## صدور کارت بازرگانی زیر ذره‌بین نظارت

## راهکارهای کاهش رسوب کالا در گمرک بررسی شد

# ۴ پیشنهاد رسوب‌زدا!

در حال حاضر نزدیک ۴ تن کالای اساسی در گمرک کشور رسوب کرده و این موضوع که تا پیش از این موجب بلا تکلیفی بسیاری از بازرگانان کشور بود، امروز دیگر چالشی جدی برای دست‌اندرکاران گمرک نیز محسوب می‌شود. در هفته‌های گذشته گمرک کشور با پیشنهاد تریخص کالاهای در صف تخصیص ارز مواجه شد که موضوع برای پیگیری و اجرا در دولت نیز مورد بررسی قرار گرفت، اما دست‌اندرکاران گمرک تنها به این کار اکتفا نکردند و معاون فنی و امور گمرکی در نامه‌ای به مشاور وزیر امور اقتصادی و دارایی و مدیر کل حوزه وزارتی وزارت اقتصاد، پیشنهادهای جدیدی برای جلوگیری از رسوب کالا و تسویه فرآیندهای تریخص با هدف حمایت از تولید و تسریع در تریخص مواد اولیه و کالاهای ضروری ارائه کرد. در این نامه مهرداد جمال ارونتقی، معاون فنی و امور گمرکی گمرک خواستار کاهش زمان صدور مجوز تریخص کالا حداکثر تا ۷ روز شد. البته در این نامه غیر از این پیشنهاد، چند پیشنهاد کاربردی برای کاهش زمان رسوب کالاها در گمرک نیز ارائه شد که در گزارش امروز **تجارت** آن خواهیم پرداخت.

در نامه معاون فنی و امور گمرکی گمرک خطاب به مشاور وزیر امور اقتصادی و دارایی و مدیر کل حوزه وزارتی وزارت اقتصاد آمده است: در اجرای دستورهای نامه شماره ۳۸۳۹۷ مورخ ۹۹/۴/۱۴ رئیس دفتر محترم

### پیشنهاد اول

معاون اول رئیس‌جمهوری موارد ذیل را به استحضار می‌رساند. اجرای پیشنهادات اعلام‌شده از سوی معاون محترم هماهنگی و نظارت اقتصادی و زیربنایی معاون اول رئیس‌جمهوری تاثیر شگرفی در انجام تشریفات گمرکی



و روند تریخص کالا خواهد گذاشت. ارونتقی همچنین در این نامه ۴ پیشنهاد در راستای جلوگیری از رسوب کالا و تسویه فرآیندهای تریخص پیشنهاد کرده که در ادامه به بررسی و تشریح آن می‌پردازیم.

### پیشنهاد دوم

تمامی سازمان‌های متولی صدور مجوزهای قانونی مکلف و موظف شوند شرایط و مشخصات مورد نظر خود، نام موسسات و سازمان‌های کنترل‌کننده و مجری ضوابط مذکور، زمان‌بندی بررسی و آزمایش کالاهای تحت پوشش خود را ضمن لحاظ کردن حداکثر تسهیل و تسریع در امور، با درج آگهی در جراید به اطلاع واردکنندگان، صادرکنندگان و سازمان‌های اجرایی ذی‌ربط برسانند.

ارونتقی در توضیح این پیشنهاد به **تجارت** گفت: این موضوع در آیین‌نامه اجرایی قانون مقررات صادرات و واردات نیز تصریح شده که تمام سازمان‌های متولی صدور مجوزهای قانونی، مکلف هستند زمان آزمون کالاهای مختلف را به اطلاع عموم مردم برسانند. همه باید از روند صدور مجوز و مدت زمان رسیدگی یک کالا باخبر باشند، زیرا اگر غیر از این باشد تاخیر در صدور مجوز با هر میزان، می‌تواند جزو زمان طبیعی رسیدگی تلقی شود.

### پیشنهاد چهارم

با وجود اینکه بخش وسیعی از اقلام در نظام هماهنگی توصیف و کدگذاری کالا براساس «کاربرد کالاها» طبقه‌بندی و بر همین اساس نیز به درخواست وزارتخانه‌های متولی امر، ردیف‌های ملی ایجاد شده، مرجع تعیین و اعلام کاربرد این اقلام برای طبقه‌بندی کالاها مشخص نیست و هیچ سازمانی مسئولیت این امر را نمی‌پذیرد. بنابراین ضرورت دارد با مرجع اعلام کاربرد کالاها اشاره شده از جمله کاغذ، لوله، پلیمر و... مشخص و ابلاغ شود یا ردیف‌های ملی ارفقی پالایش شوند.

جمال‌ارونتقی در توضیح این مورد نیز به **تجارت** گفت: افراد و مراجع مختلف براساس یک‌سری مکاتباتی که انجام داده‌اند، کالاهایی را با یک تعرفه فرعی ایجاد کرده‌اند تا واردات بر اساس آن انجام گیرد. این موارد معمولاً دارای مآخذ مختلفی هستند که البته با توجه به اینکه این موارد مآخذ کمتری دارند، هیچ مرجعی حاضر به ارائه نظر

حداکثر زمانی است که باید مجوز یادشده صادر شود. کاشفی با تاکید بر متناسب بودن این دو پیشنهاد خاطرنشان کرد: البته باید راه تخلف و دور زدن این قوانین را بر سازمان‌های متخلف بست، وی با اشاره به موارد مشابهی که در صدور پروانه‌های کسب به تعیین زمان برای رسیدگی به پرونده‌ها پرداخته بود، گفت: متأسفانه در این قبیل موارد معمولاً راه‌هایی برای دور زدن قوانین وجود دارد و برخی سازمان‌ها با بکارگیری اصطلاحاتی مانند «در دست بررسی» زمان بررسی را تا جایی که خود می‌خواهند طولانی می‌کنند و تکالیف قانونی خود را در موعد مقرر انجام نمی‌دهند. رئیس اتاق بازرگانی کرمانشاه در این باره تاکید کرد: متأسفانه دستگاه‌های مختلف این نوع رفتارها را آموخته‌اند که علاوه بر مشکلات گمرک، یکی از عوامل نابسامانی کسب‌وکار در کشور را ایجاد کرده است. این سازمان‌ها خود را مکلف به پاسخگویی نمی‌دانند و ساختارهای داخلی خود را به شکلی تعریف نمی‌کنند که در زمان مقرر قادر به پاسخگویی باشند.

## ضمانت اجرای پیشنهادها چقدر است؟

شک این ۴ پیشنهاد در صورت اجرایی شدن می‌تواند نقش قابل توجهی در سرعت بخشیدن به تریخص کالاها داشته باشد اما نکته اینجاست که باید دید این پیشنهادها تا چه حد ضمانت اجرایی خواهند داشت و سازمان‌های ذی‌ربط با آن به چه نحو برخورد خواهند کرد.

رئیس اتاق بازرگانی کرمانشاه در این باره افزود:

معاون فنی و امور گمرکی گمرک کشور درباره تاثیر تصویب و اجرایی شدن این پیشنهادها در روند تریخص کالا از گمرک نیز عنوان کرد: به نظر می‌رسد اجرایی شدن این پیشنهادها بتواند تاثیر مثبتی بر روند تریخص قطعی کالاها از گمرک بگذارد و زمان ایستایی کالا را تا یک‌پنجم یا حتی کمتر کاهش دهد.

کاشفی نیز درباره این پیشنهادها عنوان کرد: بدون

موضوع بازگشت ارز حاصل از صادرات همچنان ادامه دارد و از یک سو مدیر کل بانک مرکزی از برخورد قاطع با صادرکنندگانی که ارز حاصل از صادرات را بازنگردانده‌اند خبر می‌دهد و از سوی دیگر فعالان بخش خصوصی در حوزه صادرات اعتقاد دارند رقم مورد نظر بانک مرکزی صحت ندارد و حاصل اشتباه محاسباتی است.

به گزارش **تجارت**، آخرین خبر در این باره این است که رئیس کل سازمان توسعه تجارت ایران اعلام کرده مشخصات صادرکنندگانی که نسبت به رفع تعهدات ارزی خود به‌صورت کامل اقدام نکرده‌اند، به سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت

کاشفی، عضو هیات رئیسه اتاق بازرگانی ایران آن را رد کرده است. او توضیح داد: از برخی خبرها این‌گونه برداشت می‌شود که اتاق بازرگانی دیگر مسئولیت صدور کارت بازرگانی را برعهده ندارد و این فرآیند به‌طور کامل به وزارت صنعت، معدن و تجارت واگذار شده که به‌هیچ عنوان صحت ندارد، بلکه اتاق بازرگانی همچنان یکی از امضاکندنده‌های اصلی صدور کارت بازرگانی است و بحث‌های مربوط به کارت عضویت و تشکیل پرونده مانند قبل در اتاق ایران پیگیری می‌شود. وزارت صنعت، معدن

پیمان صفردوست  
editor@smtnews.ir

و رونق صادرات را به دست ما از درآمدهای نفتی کوتاه است، داشته باشند. در واقع مشکلی که در مسیر بازگشت ارز حاصل از صادرات به کشور وجود دارد، به‌دلیل کم‌کاری یا سوءنیت صادرکنندگان یا کم‌کاری و تمایل نداشتن آنان در بازگشت ارز نبوده و عامل مشکل‌ساز در این زمینه، بیشتر تحریم‌ها و تشدید چند باره آنها در ماه‌های اخیر است که راه را بر بازگشت ارز بسته و البته شیوع کرونا بر مشکلات این کار در ماه‌های گذشته افزوده است.

گرچه صادرکنندگان از بانک مرکزی درخواست کردند تا با درک شرایط یا به آنها مهلت بیشتری بدهد یا شرایط بازگشت ارز را تسهیل کند، اما متأسفانه هیچ یک از این راه‌حل‌ها مورد موافقت واقع نشد و باعث شده امروز در کشور با شرکت‌هایی مواجه باشیم که به‌دلیل تنها چند هزار دلار بدهی، کارت بازرگانی‌شان تعلیق شده است. جالب اینکه این روند خالی از اشکال نیز نبوده و می‌بینیم که به‌عنوان مثال کارت بازرگانی یک شرکت قطعه‌ساز خودرو که یکی از ماشین‌آلات خود را برای تست به خارج از کشور فرستاده بود، امروز تعلیق شده، چراکه ارز حاصل از آن را بازنگردانده، در حالی که این کار از مصادیق صادرات نبوده است.

بر این اساس یکی از پیشنهادات ما ارائه شماره‌حسابی ازسوی بانک مرکزی در کشورهای مقصد بود. مثلاً اگر ما به کشورهایی مانند عراق یا افغانستان صادرات داشتیم، بانک مرکزی در آن کشور شماره‌حسابی را اعلام کند و ارز را از آن طریق تحویل بگیرد، چون یکی از اصلی‌ترین معضلات صادرکنندگان در حال حاضر این است که ازسوی بانک‌ها و صرافی‌ها با ایران کار نمی‌کنند و ازسوی دیگر ریسک جابه‌جایی نقد این حجم از ارز نیز قابل‌پذیرش نیست.

پیشنهاد دیگر ما در این حوزه، واقعی کردن قیمت پایه صادراتی بوده است. در سال‌های قبل که به‌دلیل صادرات نفتی و درآمد‌های حاصل از آن، بازگشت ارز به کشور چندان مهم نبود، قیمت محصولات صادراتی ایران در برخی حوزه‌ها بالاتر از عدد واقعی اعلام شده بود و گرچه در آن مقطع زمانی مشکلی ایجاد نمی‌کرد، اما امروز که بحث تعهد ارزی مطرح است مشکل‌ساز شده و دیگر نمی‌توان با این قیمت‌ها کار کرد و به‌نظر می‌رسد باید نسبت به واقعی‌سازی این قیمت‌ها اقدام جدی کرد.

البته دو پیشنهاد دیگر نیز در این زمینه وجود دارد که بیشتر در حوزه‌های اجرایی تعریف می‌شود. ما ازسوی درخواست کرده‌ایم با توجه به شرایط خاص به‌وجود آمده، به صادرکنندگان مهلت بیشتری بدهند تا شاید راه جدیدی برای بازگشت ارز پیدا شود و ازسوی دیگر خواستار این هستیم که گزینه‌هایی مثل واردات در ازای صادرات که در حال حاضر ارائه شده، منتفی نشود، زیرا این روش‌ها ازسویی به تولیدکنندگان واردکننده مواد اولیه کمک می‌کند و ازسوی دیگر بخشی از تعهد ارزی صادرکنندگان را نیز از بین می‌برد.

در کل صادرکنندگان تمایل دارند تعهدات ارزی خود را به‌صورت کامل انجام دهند اما در شرایط فعلی، ابزارها و امکانات در اختیار آنها توانایی این کار را از آنها گرفته و همه فعالان این حوزه را در تنگنا قرار داده است. ما امیدواریم بانک مرکزی و نهادهای بالادست، ضمن اندیشیدن تدابیر کاربردی که با شرایط اقتصادی کشور همخوانی داشته باشد، علاوه بر اینکه امکان تداوم صادرات غیرنفتی را برای کشور فراهم می‌کنند، صادرکنندگان را نیز به ادامه همکاری در این شرایط ویژه راغب نگه دارند، زیرا با تمام مشکلات موجود، همه ما در یک سو و در کنار یکدیگر ایستاده‌ایم و باید با هم از این بحران و شرایط خاص عبور کنیم.

محسوب می‌شود و جنبه‌های متعدد و متنوعی را در بر می‌گیرد. به‌نظر می‌رسد گمرک نیز می‌تواند تمرکز بیشتری را بر این موضوع قرار دهد و پیشنهاد هماهنگی بیشتر با بانک مرکزی به‌منظور تعیین زمان مشخص برای تعیین منشأ ارزی را نیز مطرح کند تا شاید راهکار کاربردی و مناسبی برای این موضوع نیز اندیشیده شود.

ننشسته و مرجعی هم برای جوابگویی به این افراد وجود ندارد. بسیاری از صادرکنندگان نیز ارز خود را طبق دستورالعمل به واردکننده‌ها داده‌اند اما کالای واردکننده‌ها به دلایلی هنوز در گمرک مانده و تریخص نشده یا به‌دلیل شیوع کرونا هنوز به کشور نیامده و بانک این افراد را هم جزو بدهکاران خود محسوب می‌کند. گفتنی است اتاق بازرگانی چندی پیش از بانک مرکزی خواسته بود فهرست صادرکنندگانی را که ارز خود را بازنگردانده‌اند در اختیار اتاق بگذارد اما بانک مرکزی از این کار امتناع کرده بود.

تعهدات ارزی را به کارگروه اعلام می‌کنند. اما بیشتر اعضای اتاق بازرگانی در این باره نظر دیگری دارند. آنها معتقدند آدرس بانک مرکزی درباره ۲۸ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی و ارز بازنگشته به کشور، اشتباه است. نمایندگان بخش خصوصی در حوزه صادرات می‌گویند فهرستی که بانک مرکزی درباره این موضوع اعلام کرده جای بحث فراوان دارد، زیرا بسیاری از صادرکنندگان هستند که اسناد خود را کاملاً تسویه کرده‌اند اما در سامانه بانک مرکزی



مهرداد جمال ارونتقی



کیوان کاشفی

مهراد رضا نجفی منش  
عضویت‌های نمایندگان اتاق بازرگانی تهران

استان‌ها ارسال می‌شود. حمید زادبوم در گفت‌وگو با ایستنا، در این باره عنوان کرد: اطلاعات شرکت‌هایی که کمتر از ۷۰ درصد ارز حاصل از صادرات آنها به چرخه اقتصادی برگشته، به سازمان‌های صنعت، معدن و تجارت ارسال شده و روسای سازمان‌ها با تشکیل کمیته اقدام ارزی یا حضور نمایندگان اتاق بازرگانی، صنایع، معدن و کشاورزی و اتاق تعاون در این زمینه اقدام می‌کنند. وی افزود: صادرکنندگان مدعو نیز ضمن اعلام دلایل بازنگرداندن ارز حاصل از صادرات، راهکارهای خود برای رفع



حمید زادبوم